

Managementletter

Gemeente Kaag en Braassem

Boekjaar 2022

Aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Kaag en Braassem

ONDERWERP:
Managementletter 2022

KENMERK:
Definitief

DATUM:
31 januari 2023

Geacht college,

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening 2022 van gemeente Kaag en Braassem hebben wij de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing beoordeeld, teneinde onze controlewerkzaamheden in overeenstemming met Nederlands recht waaronder de controlestandaarden te kunnen bepalen.

De opzet, het bestaan en in voorkomende gevallen de werking van de interne beheersingsmaatregelen van de belangrijkste bedrijfsprocessen, inclusief de geautomatiseerde gegevensverwerking, in uw onderneming zijn beoordeeld en getoetst zodat we een terugkoppeling kunnen geven over de betrouwbaarheid van de interne informatievoorziening en de jaarrekening.

Onze bevindingen zijn gebaseerd op de normale werkzaamheden in het kader van de jaarrekeningcontrole. Deze brief bevat daardoor niet alle onvolkomenheden in uw organisatie die bij een eventueel uitgebreid en hierop specifiek gericht onderzoek naar voren zouden kunnen komen. Zoals u zult begrijpen is de managementletter van nature kritisch. Wij rapporteren over de eventuele leemtes of mogelijkheden ter verbetering van de financiële en administratieve processen, de administratieve organisatie daarvan en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing.

Op uw verzoek geven wij in deze managementletter aan op welke wijze verbeteringen van de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing kunnen worden gerealiseerd. De aanbevelingen en oplossingsrichtingen zoals beschreven in deze managementletter bieden u handvatten voor deze uitwerking. Wij hebben de concept managementletter toegelicht en besproken met een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

Wij danken u en uw medewerkers voor de samenwerking en zijn graag bereid tot het verstrekken van nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Drs. S. Turenhout RA
Director Audit

Inhoudsopgave

CONTACT

Director Audit

drs. S. Turenhout RA
06 – 52 75 98 79
s.turenhout@bakertilly.nl

Manager Audit

Marc Wijdoogen MSc. RA
+ 31 6 52 75 99 25
m.wijdoogen@bakertilly.nl

KANTOORGEGEVENS

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Churchillplein 5D
Postbus 85745
2517 JW Den Haag
070 – 358 90 00

1. Bestuurlijke samenvatting	4
2. Overige bevindingen en aandachtspunten	7
3. Bevindingen IT-beheersing	14
Bijlage 1: Detailbevindingen	18
Bijlage 2: Actuele ontwikkelingen	21

Bestuurlijke samenvatting

1. Bestuurlijke samenvatting

Deze managementletter bevat onze bevindingen die zijn gebaseerd op onze werkzaamheden in het kader van de jaarrekeningcontrole voor het jaar eindigend op 31 december 2022.

Uw interne beheersing is in algemene zin in opzet toereikend. Met betrekking tot enkele processen hebben wij verbeteringen voorgesteld. Met betrekking tot het inkoopproces zorgen de beperkingen in de IT-omgeving ervoor dat wij niet voldoende op dit proces kunnen steunen. De IT-audit is nog niet volledig afgerond. De hieruit voortvloeiende bevindingen nemen we bij het accountantsverslag mee.

In het kader van onze jaarrekeningcontrole van het afgelopen jaar hebben we de interne beheersing rondom uw IT onderzocht. Wij hebben in dat kader de volgende applicaties onderzocht, namelijk Motion Pro (Personeel) en Key2Financien (Financiële administratie). We constateren daardoor dat de automatiseringsomgeving niet het hele jaar voldoet aan de daaraan te stellen eisen, waardoor ten behoeve van de jaarrekeningcontrole niet gesteund kan worden op uitgevoerde controles in het systeem. Bij de opvolging van de IT-aandachtspunten zullen wij vaststellen of dit gedurende het huidige jaar is aangepast.

Inflatie en energiecrisis heeft voor 2022 een belangrijke invloed op uw gemeente. Wij zien op basis van de programmabegroting 2022 – 2025 dat de nodige stappen reeds gezet zijn / worden om energieverbruik terug te dringen en verder te investeren op verduurzaming.

Onze samenwerking. De samenwerking met de gemeente Kaag en Braassem verloopt op een effectieve wijze.

1. Bestuurlijke samenvatting

Vanaf 2023 dient het college van burgemeester en wethouders zelfstandig verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid. De gemeente ligt in de voorbereiding achter op schema. We adviseren om daarin de nodige verbeterstappen te zetten om aan de hoge eisen aan het interne beheersingssysteem te voldoen.

Vooruitblik richting jaarrekeningcontrole 2022. We hebben met uw gemeente goede afspraken over de planning van de jaarrekeningcontrole gemaakt. Op voorhand identificeren we een aantal aandachtsgebieden met verhoogde aandacht in onze controle. Dit betreffen met name de controle op de waardering van de grondexploitaties, de controle op de toereikendheid van uw (onderhouds-)voorzieningen en de controle van de naleving van de aanbestedingsregelgeving alsmede de WNT verantwoording.

Tot slot hebben we vanuit het oogpunt van onze **natuurlijke adviesfunctie** in deze managementletter een bijlage opgenomen met actuele ontwikkelingen. Belangrijke elementen zijn hier onder andere het vaststellen van de normenkader door de gemeenteraad, reservering accountantskosten en de voorziening verlofsparen waarbij sprake is van onvoorspelbare opbouw en afbouw van de verlofverplichting.

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.1 Algemeen

Doel en reikwijdte

Inleiding

Het doel van onze jaarrekeningcontrole is het vormen van een oordeel over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening als geheel, zoals bedoeld in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO). Vanuit de jaarrekeningcontrole beoordelen wij of de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing voor zover relevant voor onze oordeelsvorming en geven wij geen zelfstandig oordeel over de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing. De controle van de jaarrekening omvat het uitvoeren van controlewerkzaamheden, waaronder risicoanalyse, cijferanalyses, beoordeling van de administratieve procedures en het daarmee samenhangende systeem van interne beheersingsmaatregelen en gegevensgerichte controlewerkzaamheden. De samenstelling en omvang van die werkzaamheden zijn noodzakelijk voor het verkrijgen van voldoende controle-informatie ter onderbouwing van ons oordeel.

Risicoanalyse

Onze risicoanalyse richt zich op een betrouwbare totstandkoming van de jaarrekening. Dit betekent dat wij niet alle risico's die voor u als gemeente relevant zijn in onze controle meenemen. De risicoanalyse is een continue proces en stellen wij gedurende de controle indien nodig bij. De belangrijkste bij uw gemeente onderkende risico's / kernpunten in de controle zijn:

- Waardering van grondexploitaties.
- Aanbestedings- en inkooprechtmatigheid.
- Verantwoording in het kader van de Wet Normering Topinkomens (WNT).
- Risico dat het management van de gemeenten de procesafspraken doorbreekt, hetgeen een standaard risico is vanuit onze beroepsregels. Dit risico ziet bij uw gemeente toe op de schattingsposten in de grondexploitatie en voorzieningen.

In ons verslag van bevindingen rapporteren wij naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole over bovenstaande punten. Deze punten zijn geactualiseerd ten opzichte van voorgaand jaar.

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.2 Bedrijfsprocessen

Interne beheersing

Basis op orde echter
beheersmaatregelen nog niet
volledig (zichtbaar)

Transformatie van controle achteraf
naar beheersing vooraf

Beeld interne beheersing

De interne beheersing binnen uw gemeente is over het algehele beeld toereikend. Uw gemeente moet op het gebied van interne beheersing nog verdere stappen zetten (zie ook detailbevindingen verderop). Om alle financiële uitdagingen voor uw gemeente in de komende tijd in goede banen te leiden worden hoge eisen aan het planning- en control instrumentarium, alsmede het interne beheersingssysteem gesteld. De aanstaande invoering van de rechtmatigheidsverantwoording door het college stelt hogere eisen aan het interne beheersingssysteem. De aanwezigheid van een adequaat intern (financieel) beheersingssysteem is daarbij een essentiële randvoorwaarde om te kunnen bijsturen en de betrouwbaarheid van financiële informatie en verslaglegging is van groot belang om dit tijdig en goed te kunnen doen.

Wij constateren dat op dit moment de processen in de basis op orde zijn en dat primaire functiescheiding is ingeregeld. Daarentegen zijn op onderdelen de interne beheersingsmaatregelen in het proces nog onvoldoende verankerd danwel niet volledig zichtbaar. In die laatste situatie kan achteraf niet vastgesteld worden of de afgesproken procedures en interne controles wel hebben bestaan en gewerkt. De verbijzonderde interne controlefunctie kan in beide gevallen niet systeemgericht controleren en wij als accountant ook niet. Dat laatste betekent dat een controle (denk aan inkopen, leges en kredieten) meer werkzaamheden nodig zijn om voldoende zekerheid te krijgen. Daarnaast neemt hierdoor ook het risico op fouten en onrechtmatigheden toe.

Wij adviseren de zichtbaarheid van de interne beheersingsmaatregelen te vergroten om u in staat te stellen bestaan en werking van de beheersings-maatregelen te monitoren. Dit stelt uw gemeente in staat verder “in control” te komen.

Een adequate beschrijving en toereikende inrichting en werking van de interne beheersing vormt de basis om voor de verbijzonderde interne controle en door ons als accountant over te gaan van een gegevensgerichte naar een organisatiegerichte controlestrategie. Hierdoor wordt het mogelijk om te steunen op de maatregelen van interne beheersing waardoor minder gegevensgerichte detailcontroles hoeven te worden uitgevoerd. Daarnaast biedt een toereikende inrichting en werking van de interne beheersing ook een goede grondslag voor de toekomstige rechtmatigheids-verantwoording door het college.

2. Significante bevindingen

2.2 Bedrijfsprocessen

Deze managementletter bevat onze bevindingen die zijn gebaseerd op onze werkzaamheden in het kader van de jaarrekeningcontrole voor het jaar eindigend op 31 december 2022. Deze werkzaamheden zijn dan ook niet gericht op het geven van een oordeel over de interne beheersing van uw organisatie als geheel.

Voorgaand jaren hebben wij tijdens onze besprekingen met u diverse aanbevelingen benoemd ter verdere optimalisering van de bestaande administratieve organisatie en interne beheersing. In deze managementletter geven wij u een schriftelijke update van onze bevindingen.

In het overzicht hiernaast zijn de bevindingen met prioriteit 'hoog' en 'gemiddeld' opgenomen. Een totaaloverzicht van de detailbevindingen is verderop toegelicht.

In de tabel rechts is een totaal overzicht opgenomen van het totaal aantal detailbevindingen. De bevindingen en onze aanbevelingen worden op de volgende pagina's van deze managementletter uitgebreider toegelicht.

De kleur van het symbool geeft de status van de constatering aan.

- = opgelost
- = actie ondernomen, maar nog niet afgerond
- = geen actie ondernomen
- = nieuwe bevinding

aandachtspunten

Aantal nieuwe aanbevelingen	2
Aantal aanbevelingen uit voorgaande jaren	6
Waarvan opgelost in 2022	1
Resterende aanbevelingen uit voorgaande jaren	5
Waarvan reeds acties zijn ondernomen, maar nog niet zijn afgerond	2
Waarvan nog geen acties zijn ondernomen	3
Aantal openstaande aanbevelingen	7

#	Proces	Bevinding	Status	Prioriteit 2022	Prioriteit 2021
1	Inkopen & betalingen	Functievermenging controle wijzigingen crediteurenstamgegevens	●	Hoog	N.v.t.
2	Personeel	Gelegenheid in het overschrijven van parameters bij de invoer en rechtstreeks overschrijvingen in Motion Pro	●	Gemiddeld	Gemiddeld
3	Grondexploitatie	Interne controle op opgestelde grondexploitatie is niet zichtbaar	●	Opgelost	Gemiddeld
4	Overige – AO/IB	Opstellen en actualiseren interne procesbeschrijvingen	●	Gemiddeld	Gemiddeld

2. Significante bevindingen

2.2 Bedrijfsprocessen

Deze managementletter bevat onze bevindingen die zijn gebaseerd op onze werkzaamheden in het kader van de jaarrekeningcontrole voor het jaar eindigend op 31 december 2022. Deze werkzaamheden zijn dan ook niet gericht op het geven van een oordeel over de interne beheersing van uw organisatie als geheel.

Voorgaand jaren hebben wij tijdens onze besprekingen met u diverse aanbevelingen benoemd ter verdere optimalisering van de bestaande administratieve organisatie en interne beheersing. In deze managementletter geven wij u een schriftelijke update van onze bevindingen.

In het overzicht hiernaast zijn de bevindingen met prioriteit 'hoog' en 'gemiddeld' opgenomen. Een totaaloverzicht van de detailbevindingen is verderop toegelicht.

In de tabel rechts is een totaal overzicht opgenomen van het totaal aantal detailbevindingen. De bevindingen en onze aanbevelingen worden op de volgende pagina's van deze managementletter uitgebreider toegelicht.

De kleur van het symbool geeft de status van de constatering aan.

- = opgelost
- = actie ondernomen, maar nog niet afgerond
- = geen actie ondernomen
- = nieuwe bevinding

aandachtspunten

Aantal nieuwe aanbevelingen	2
Aantal aanbevelingen uit voorgaande jaren	6
Waarvan opgelost in 2022	1
Resterende aanbevelingen uit voorgaande jaren	5
Waarvan reeds acties zijn ondernomen, maar nog niet zijn afgerond	2
Waarvan nog geen acties zijn ondernomen	3
Aantal openstaande aanbevelingen	7

#	Proces	Bevinding	Status	Prioriteit 2022	Prioriteit 2021
6a	Automatisering	De logische toegangsbeveiliging tot de applicaties Key2Financiën en Motion Pro zijn niet toereikend ingericht.		Nog te beoordelen	Hoog
6b	Automatisering	Het wijzigingsbeheer van de applicaties Key2Financiën en Motion Pro is niet toereikend ingericht.		Nog te beoordelen	Hoog
6c	Automatisering	De regiefunctie rondom de uitbesteding van applicaties aan de GR is onvoldoende ingericht		Nog te beoordelen	Hoog

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.3 Samenwerking en VIC

Onze samenwerking met de gemeente in het controleproces

Organisatie

Samenwerking tijdens de interim-controle

Tijdens de interim-controle hebben wij in een prettige en constructieve wijze samengewerkt met de gemeente. Belangrijke elementen in de samenwerking hierbij zien onder andere toe op:

- Proactieve afstemming op bijzonderheden en/of belangrijke aandachtsgebieden
- Inspanning om te zorgen dat alle gewenste informatie op een adequate wijze en voor aanvang van de controle aanwezig is
- Bereidheid en beschikbaarheid van medewerkers om onze vragen op een adequate wijze en tijdig te beantwoorden

Inrichting en kwaliteit VIC

Een belangrijk onderdeel van de interne beheersing is de (verbijzonderde) interne controlefunctie. Deze werkt op dit moment vanuit een geformaliseerd en gestructureerd actueel controleplan. Een kwalitatief goed intern controleplan bevat in onze optiek een opbouw die gebaseerd is op de financiële omvang van posten en stromen, waarin deze posten en stromen vervolgens worden gekoppeld aan relevante wet- en regelgeving en waarin de daaruit voortkomende relevante risico's zijn gedefinieerd.

Daarnaast merken wij op dat de kwaliteit van de VIC in 2022 verder verbeterd is ten opzichte van vorig jaar. Wij zien dit vooral terugkomen in de opzet van het controleplan waarin meer aandacht besteed is aan de risicoanalyse. Daarnaast zien wij dat de VIC werkzaamheden worden vastgelegd op een uniforme wijze in standaardformats. Ook hebben wij meekregen dat er een nulmeting op de VIC op agenda staat, die ervoor kan zorgen om de kwaliteit van de VIC werkzaamheden nog meer te verbeteren (voor zover van toepassing).

Tijdigheid VIC werkzaamheden

De VIC werkzaamheden hadden betrekking op het eerste halfjaar. Deze zijn tijdig en gestructureerd aangeleverd. Voor de tweede helft van het boekjaar zullen wij conform planning de nodige selecties weer uitzetten en controleren. Ook hier verwachten wij geen bijzonderheden omtrent de tijdigheid van de oplevering.

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.4 Status rechtmatigheidsverantwoording

Stand van zaken in verband met invoering rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording (1/2)

Op 27 september jl. heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel inzake de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording aangenomen. Dit betekent dat met ingang van het boekjaar 2023 de accountant uitsluitend nog een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening afgeeft. In de jaarrekening wordt door het college een nieuwe toelichting over rechtmatigheid opgenomen ('rechtmatigheidsverantwoording'). In deze rechtmatigheidsverantwoording verantwoordt het college zich over de al dan niet rechtmatige totstandkoming van de lasten, baten en balansmutaties. De accountant stelt vervolgens de getrouwheid van deze verantwoording vast.

Op dit moment wordt gekeken naar de noodzakelijke aanpassingen van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Ook bij gemeenten moeten de noodzakelijke voorbereidingen worden getroffen. Naast de verplichting dat in de jaarstukken 2023 een rechtmatigheidsverantwoording moet worden opgenomen en het feit dat deze ook onderbouwd moet worden door (bijvoorbeeld) een verbijzonderde interne controle zijn ook een aantal operationele zaken die (in)geregeld moeten worden. Met ingang van boekjaar 2023 is het verplicht het normenkader voor de rechtmatigheid jaarlijks door de gemeenteraad te laten vaststellen. Tot en met boekjaar 2022 bestaat ook de mogelijkheid om het normenkader ter kennisgeving in de raad te brengen. Inhoudelijk krijgt de gemeenteraad ook een aanvullende verantwoordelijkheid, namelijk het bepalen van de verantwoordingsgrens die het college moet hanteren voor het opmaken van de rechtmatigheidsverantwoording:

- De gemeenteraad stelt een verantwoordingsgrens (tussen 0% en 3%) vast. Het college moet de financiële onrechtmatigheden boven dit bedrag rapporteren in de rechtmatigheidsverantwoording. Wij adviseren u deze verantwoordingsgrens in de financiële verordening (ex artikel 212) vast te leggen.
- De gemeenteraad kan kaders opstellen ten behoeve van de rapporteringsgrens waarboven de raad een nadere uiteenzetting verwacht in de paragraaf bedrijfsvoering. In lijn met artikel 212 lid 1 van de gemeentewet kan de gemeenteraad deze kaders vastleggen in de financiële verordening.
- De commissie BBV heeft in haar kadernota rechtmatigheid aanbevolen om de afspraken die de gemeenteraad met het college maakt over een nadere toelichting van de onrechtmatigheden in de paragraaf Bedrijfsvoering in het jaarverslag op te nemen. Bijvoorbeeld hoe het college opvolging geeft om de gerapporteerde afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording in de toekomst te voorkomen. Wij adviseren u deze aanbeveling over te nemen.

Naast de financiële verordening moet ook de controleverordening (ex artikel 213) in lijn worden gebracht met de nieuwe wetgeving. De controleverordening gaat over hoe de kaders voor de toetsing van de jaarrekening inclusief de rechtmatigheidsverantwoording moeten worden getoetst door de accountant. Deze verordening wordt aangepast omdat het college rapporteert in de rechtmatigheidsverantwoording en de accountant de toetsing van de rechtmatigheid gaat doen aan de hand van de rechtmatigheidsverantwoording van het college. De nauwkeurigheid en diepgang waarmee de accountantscontrole van de jaarrekening, met inbegrip van de rechtmatigheidsverantwoording, moet worden uitgevoerd, oftewel de materialiteit van maximaal 1%, wijzigt overigens niet door de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording.

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.4 Status rechtmatigheidsverantwoording

Stand van zaken in verband met invoering rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording (2/2)

Tot slot is het belangrijk om in beeld te brengen of naar mening van het college de 3 criteria voor de rechtmatigheidsverantwoording voldoende scherp zijn beschreven en geoperationaliseerd.

Voor het begrotingscriterium geldt dat het college en de gemeenteraad in de financiële verordening vastleggen op welke wijze zij omgaan met begrotingsoverschrijdingen. Uit de financiële verordening moet blijken hoe afwijkingen geïnterpreteerd worden in het kader van het uitoefenen van het budgetrecht door de gemeenteraad (stellige uitspraak Commissie BBV). De rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening bevat belangrijke informatie voor het (politieke) verantwoordingsdebat van de gemeenteraad met het college.

Het voorwaardencriterium ziet toe op voorwaarden die gelden voor de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Deze voorwaarden komen voort uit de relevante regelgeving en hebben betrekking op aspecten zoals: doelgroep, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur voor zover deze relevant zijn voor de financiële rechtmatigheid. Het is van belang dat het college duidelijk maakt welke specifieke bepalingen van de regelgeving relevant zijn voor het financiële rechtmatigheidsbeheer en waar financiële consequenties uit kunnen voortkomen. Dit kan op verschillende wijzen worden vormgegeven.

- a) In het normenkader zelf, door per wet/regel/verordening aan te geven op welke artikelen getoetst worden en welke rechtmatigheidsaspecten daarbij relevant zijn (bijv. recht, hoogte, duur).
- b) In een apart toetsingskader of daaruit afgeleid control framework en afgeleid (interne)controleplan (zichtbaar gelinkt aan het normenkader).
- c) In de werkprogramma's waarbij per controleactiviteit wordt aangegeven welk artikel uit welke wet/regel/verordening wordt getoetst (zichtbaar gelinkt aan het normenkader).

Het laatste criterium heeft betrekking op Misbruik en Oneigenlijk gebruik (ook wel M&O). Het college is verantwoordelijk voor het inrichten van effectieve maatregelen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsregels om overheidssubsidies en bijdragen te ontvangen dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Deze maatregelen hangen veelal samen met de interne beheersing ter borging van het voorwaardencriterium. Het college gaat straks een uitspraak doen in hoeverre het M&O beleid feitelijk wordt nageleefd en of de getroffen maatregelen effectief werken. Wanneer het college concludeert dat het M&O-beleid (op onderdelen) niet actueel is en/of dat er geen M&O-beleid bestaat of het M&O-beleid feitelijk niet wordt nageleefd moet het college dit in de paragraaf Bedrijfsvoering melden. Afwijkingen, voor zover zij niet het getrouwheidsaspect raken, moet het college in de rechtmatigheidsverantwoording rapporteren. Om aan deze verplichting te kunnen voldoen is het van belang dat inzichtelijk is hoe het M&O criterium is ingebed in de diverse verordeningen en gemeentelijke regelgeving. Dit kan door een inventarisatie te doen en een nota M&O beleid op te stellen waarin de uitkomsten en afwegingen voor te treffen c.q. getroffen maatregelen in zijn opgenomen.

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.5 Three lines model

Wij rapporteren via het Three lines model. Dat willen zeggen dat wij binnen de processen nagaan op welk niveau in de organisatie de interne beheersmaatregelen worden ondervangen.

De volgende niveaus worden hierbij onderkend:

- 1^e lijn: in het primaire proces, onder verantwoordelijkheid van de proceseigenaar.
- 2^e lijn: in de ondersteunende processen zoals financiën en control, waar controlemechanismen ingericht zijn om fouten te signaleren.
- 3^e lijn: in uw verbijzonderde interne controle achteraf. De betrokkenen van de VIC-werkzaamheden vallen rechtstreeks onder de gemeentesecretaris en er is dus formeel sprake van een 3e lijn op gebied van onafhankelijkheid en objectief handelen.

Indien de beheersmaatregelen in de 1^e en/of 2^e lijn adequaat zijn ingericht dan is de organisatie optimaal in control en is een voornamelijk systeemgerichte controleaanpak mogelijk. Indien dit niet het geval is kan dit gecompenseerd worden door de gegevensgerichte werkzaamheden van de VIC. In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording dient in ieder geval de 3^e lijn (VIC) toereikend te zijn. Onderstaand overzicht geeft zodoende een beeld over de mate van beheersing en controle van uw gemeente.

Nr.	Proces	1 ^e lijn	2 ^e lijn	3 ^e lijn	Opmerking / toelichting
1	Inkopen en betalingen	●	●	●	Het ontbreken van een effectieve IT-organisatie zorgt ervoor dat er ook niet op de interne beheersing in het inkoopproces gesteund kan worden. Het betalingsproces mbt crediteurenstamgegevens moet nog worden verbeterd.
2	Sociaal Domein	●	●	●	Gedeeltelijk gemandateerd via Soza Alphen a/d Rijn. Op basis van informatie van Alphen a/d Rijn zal zekerheid moeten worden verkregen.
3	Automatisering	●	●	●	Uitbesteed aan de GR Rijn en Braassem / Alphen a/d Rijn. Er is geen toereikende zekerheid over de effectiviteit van dit proces.
4	Belastingen	●	●	●	Gemandateerd. Uitbesteding aan de Belastingssamenwerking Alphen a/d Rijn waarbij via de belastingssamenwerking zekerheid moeten worden verkregen.
5	Personeel	●	●	●	Het ontbreken van een effectieve IT-organisatie zorgt ervoor dat er niet op de interne beheersing in het personeelsproces gesteund kan worden.
6	Grondexploitaties	●	●	●	De ontwikkeling van interne controle op het proces van grondexploitaties is in ontwikkeling.
7	Begrotingswijzigingen	●	●	●	Er is nog geen onafhankelijke VIC ingericht op het proces begrotings- en kredietwijzigingen.

Wij merken op dat naast de inrichting van de 1^e, 2^e en 3^e lijn ook andere elementen, zoals het investeren in het deskundigheidsniveau bij de uitvoering van VIC-werkzaamheden en het gestructureerd vastleggen van de beheersing van geïdentificeerde risico's, de aandacht vragen. Wij hebben hiervan geconstateerd dat u zich bewust bent van deze punten en meeneemt in de ontwikkeling naar de rechtmatigheidsverantwoording.

Legenda status:

- = geen bevindingen, enkel aanbeveling ter verdere optimalisatie
- = bevindingen met geringe impact
- = bevindingen en aanbevelingen met mogelijk grote impact
- = niet aanwezig / niet verricht, derhalve geen uitspraak gedaan

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.6 Aandachtspunten jaarrekening

Grondexploitaties

Er zijn momenteel diverse onzekere factoren die impact hebben op de ontwikkeling van grondexploitaties, denk hierbij onder andere aan:

- vraag naar woningen
- krapte aan (betaalbare) woningen op de markt
- krapte op de arbeidsmarkt bij bouwondernemingen
- stijgende energie- en grondstofprijzen + stijgende rente
- stijgende kosten (bouw)materialen
- Verduurzamingsopgave
- Wijzigingen in regelgeving / jurisprudentie (Didam-arrest / Stikstof uitspraak)

Deze huidige ontwikkeling en de onzekerheid over de toekomstige ontwikkelingen betekent een grote schattingsonzekerheid op de verwachte realisatie van uw complexen. Wij verzoeken u om na te gaan in welke mate bovenstaande elementen impact hebben op uw specifieke situatie. Te meer omdat regionale verschillen en stijgingen van prijzen in specifieke kostensoorten fors van elkaar kunnen verschillen.

Daarnaast dient bij een hoge mate van schattingsonzekerheid een adequate toelichting bij de verantwoording in de jaarrekening te worden opgenomen. Belangrijke elementen hierbij zijn:

- het toelichten van de gehanteerde veronderstellingen; en
- een toelichting (impact / scenario's) over de schattingsonzekerheid.

In het kader van de voorbereiding van de jaarrekeningcontrole vragen wij u nadrukkelijk na te overwegen op bovenstaande aspecten mee te nemen in de actualisatie van de grondexploitaties.

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.6 Belangrijke macro-economische ontwikkelingen

Energiecrisis en hoge inflatie

Nederland heeft op dit moment te maken met enkele extreme omstandigheden: enorm oplopende inflatie, de energiecrisis en de capaciteitsproblemen op de arbeidsmarkt. Deze omstandigheden leiden tot financiële risico's voor de gemeenten op langere termijn, maar zeker ook op korte termijn in relatie tot het opstellen van de jaarrekening 2022. Actualisatie van de grondexploitatie ligt gezien de genoemde omstandigheden voor de hand, maar ook op andere gebieden is het noodzakelijk om afdoende rekening te houden met de huidige ontwikkelingen. We vragen hier dan ook nadrukkelijk uw aandacht voor en verwachten van u bij de jaarrekeningcontrole een expliciete analyse van:

- Waardering (langlopende) vorderingen. Ook partijen waar u leningen aan heeft verstrekt of waar u vorderingen op heeft, kunnen zijn getroffen door de genoemde ontwikkelingen. Het is bij het opstellen van de jaarrekening dan ook noodzakelijk om een toereikende voorziening te treffen voor de eventuele oninbaarheid van deze vorderingen. In het bijzonder vragen we uw aandacht voor de vorderingen richting gesubsidieerde instellingen.
- Onderhoudsvoorzieningen. Gezien het feit dat bouwkosten fors toenemen, is de kans groot dat de beheerplannen waarop uw onderhoudsvoorziening is gebaseerd, niet meer actueel zijn. Het BBV heeft als een van de eisen dat er een actueel beheerplan aanwezig is. Het is dan ook noodzakelijk om de geschetste ontwikkelingen in financiële zin door te vertalen in de aanwezige beheerplannen. De gemeenteraad dient tijdig geïnformeerd te worden over eventuele benodigde bijstelling van de beheerplannen.
- Begrotings- en kredietrechtmatigheid. De genoemde ontwikkelingen leiden zowel op korte als langere termijn tot hogere lasten voor de gemeente. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid is het van belang dat het college eventuele begrotingsafwijkingen als gevolg van deze hogere lasten tijdig meldt aan de gemeenteraad en hier begrotingsruimte voor vindt. Ook mogelijke kredietoverschrijdingen dienen tijdig in beeld te zijn en daar waar noodzakelijk tijdig met de gemeenteraad te worden gecommuniceerd.
- Tot slot is het noodzakelijk om de toekomstige risico's, zoals bijvoorbeeld ten aanzien van de toenemende rente in beeld te hebben.

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.7 Fraudeanalyse

Verantwoordelijkheid college van Burgemeester en Wethouders.

Frauderisicoanalyse

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het college van Burgemeester en Wethouders. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het onderhouden van een zodanige interne beheersing om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder dat deze afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Op basis van onze uitgevoerde interim-controle hebben wij vastgesteld dat de gemeente veel aandacht heeft voor frauderisico's en de preventie daarvan. De gemeente beschikt over meerdere algemene preventieve fraudebeheersingsmaatregelen zoals een gedragscode, een regeling vermelding vermoeden misstand en een registratie van nevenfuncties ambtenaren / collegeleden / raadsleden. In 2022 heeft een update plaatsgevonden van het frauderisicomanagement over boekjaar 2021. Dit betreft een jaarlijks proces en in het traject van de jaarrekeningcontrole 2022 zullen de risico's voor 2022 geactualiseerd worden.

Wij adviseren u om hierbij ook specifiek aandacht te besteden aan het (fraude)risico van onrechtmatige onttrekkingen van geld aan de gemeente. Als belangrijke prioriteit noemen wij het risico dat facturen worden goedgekeurd waar geen prestatie voor uw gemeente tegenover staat. Binnen uw organisatie is niet afgedwongen dat facturen door twee personen worden gecontroleerd op prestatielevering. Daarbij kunt u vanzelfsprekend de ingevoerde beheersingsmaatregelen in uw organisatie met tot het risico op onrechtmatige betalingen betrekken.

De verbijzonderde interne controle kan ook aan waarde winnen als de opdracht hiervoor wordt ingegeven vanuit een interne frauderisicoanalyse, waardoor de werkzaamheden beter aansluiten op de risico's binnen de organisatie. Op deze wijze wordt de verbijzonderde interne controle volwaardiger en volwassener.

Bijlage 1: detailbevindingen

Detailbevindingen

Uitleg opbouw

In dit hoofdstuk zijn de significante bevindingen opgenomen.

Per bladzijde van deze managementletter is een bevinding opgenomen met daarbij het risico en een aanbeveling. Bij elke bevinding staat de datum van de eerste vermelding aangegeven te samen met de gradatie van de constatering. Bij de prioriteit staat de mate van belangrijkheid en urgentie.

Per bevinding zullen wij aangeven welke alternatieve werkzaamheden wij zullen uitvoeren om het geconstateerde risico (gegevensgericht) te ondervangen.

Voor bestaande bevindingen geven wij tevens een update van de status van deze bevinding in het huidige boekjaar.

Bevinding

In dit blok wordt aangegeven wat gedurende de accountantscontrole is geconstateerd en waarvan wij u graag op de hoogte willen brengen.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Urgentie en belang van de bevinding	Boekjaar eerste vermelding	
	Risico Hierbij geven wij aan wat de risico's zijn van de bevinding en wat de gevolgen voor uw onderneming kunnen zijn.	
	Aanbeveling Hier geven wij u aanbevelingen met betrekking tot de bevinding. Deze aanbeveling is een mogelijke oplossing voor de bevinding.	
	Update boekjaar / Gevolgen jaarrekeningcontrole Hier geven wij een update van de bevinding wanneer deze in een eerder boekjaar is geconstateerd. Tevens kan de bevinding gevolgen hebben voor de controleaanpak / omvang van onze controlewerkzaamheden. Op deze plaats maken wij hier eveneens vermelding van.	

De kleur van de het symbool geeft de status van de constatering aan.

- = opgelost
- = actie ondernomen, maar nog niet afgerond
- = geen actie ondernomen
- = nieuwe bevinding

Detailbevindingen

Risico 1: Functievermenging controle wijzigingen crediteurenstamgegevens

Bevinding

De controle op invoer/wijzigingen van crediteurenstamgegevens is op dit moment belegd bij de kassier, die tevens de rol van 1e handtekeningzetter binnen de BNG vervult.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Hoog	2022	
	Risico Als gevolg van functievermenging bestaat het risico dat betalingen onjuist en onrechtmatig worden uitgevoerd.	
	Aanbeveling Met het oog op functiescheiding bevelen wij u aan om de controle op nieuwe/gewijzigde crediteurenstamgegevens te beleggen bij een functionaris die onafhankelijk is van het betalingsproces. Indien u niet hiervoor kiest, zou er maandelijks door de VIC een controle kunnen worden uitgevoerd op nieuwe/gewijzigde crediteurenstamgegevens aan de hand van bijbehorende brondocumentatie.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole Als gevolg van functievermenging binnen het betaalproces kunnen wij niet steunen op het betalingsproces met als gevolg dat het VIC team aanvullende werkzaamheden moet verrichten gericht op de IBAN controle. Wij dienen vervolgens deze werkzaamheden te controleren.	
	Reactie management De huidige werkwijze is reeds besproken met het team. Gelet op formatie en bezetting zal bij mutatie van stamgegevens (naast het geldende vier-ogenprincipe) dit ook digitaal worden vastgelegd. De processen worden hierop aangepast.	

Detailbevindingen

Risico 2: Gelegenheid in het overschrijven van parameters bij de invoer en rechtstreeks overschrijvingen in Motion Pro

Bevinding

Medewerker P&O kan rechtstreeks in MotionPro de (geautoriseerde) invoer vanuit Motion overschrijven.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Gemiddeld	2022	
	Risico Risico op onrechtmatige personeelskosten als gevolg van onjuist ingevoerde gegevens in Motion Pro.	
	Aanbeveling Wij bevelen u aan om nader te onderzoeken of voor rechtstreekse mutaties in MotionPro een vier-ogenprincipe kan worden afgedwongen. Zo niet, dan dient minimaal de volledigheid van mutatieverslagen gewaarborgd te worden (zie beheersmaatregel m.b.t. mutatieverslagen).	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole Wij zullen bij de jaarrekeningcontrole volledig gegevensgerichte aanpak hanteren voor de controle van de mutaties binnen het personeelsproces.	
	Reactie management Het is de gemeente (haar medewerkers) niet bekend dat wij zelf deze parameters bij invoer kunnen overschrijven. Hiervoor wordt in de regel Centric geraadpleegd. Wel zal de werkwijze ten aanzien van mutatieverslagen opnieuw bekeken worden op o.a. vierogen principe.	

Detailbevindingen

Risico 3: Interne controle op opgestelde grondexploitatie is niet zichtbaar

Bevinding

Het aantal actieve grondexploitaties is in de afgelopen periode toegenomen. Wij hebben geconstateerd dat er geen zichtbare controle wordt uitgevoerd op de door een externe planeconoom opgestelde grondexploitatie en/of update hiervan.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Gemiddeld	2019	
	Risico Het risico bestaat dat onjuistheden in de grondexploitatie niet worden ontdekt waardoor een onjuiste grondexploitatie wordt vastgesteld.	
	Aanbeveling Wij adviseren om een interne controle op kritische parameters en uitgangspunten in de opgestelde grondexploitatie uit te voeren en zichtbaar te maken.	
	Update boekjaar / Gevolgen jaarrekeningcontrole Follow-up 2022: De aanbeveling is onder aandacht gebracht bij de planeconomen en is toegepast bij de actualisatie van de grondexploitatie begin 2022. In het kader van de jaarrekeningcontrole 2022 hebben zij hier een memorandum over verstrekt waaruit de interne controle tot uitdrukking komt.	

Detailbevindingen

Risico 4: Opstellen en actualiseren interne procesbeschrijvingen

Bevinding

De bestaande procesbeschrijvingen dateren uit 2012 - 2015 en zijn niet meer tussentijds geactualiseerd.

Onder andere in het kader van de voorbereiding op de rechtmatigheidsverantwoording is het van belang om procesbeschrijvingen up-to-date te hebben.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Gemiddeld	2021	
	Risico Het risico bestaat dat tekortkomingen in de administratieve organisatie niet tijdigesignaleerd worden.	
	Aanbeveling Wij adviseren om de procesbeschrijvingen die nog tussen 2012 - 2015 dateren te actualiseren. Daarnaast adviseren wij om voor de processen waar geen procesbeschrijvingen voor zijn opgesteld, om deze alsnog op te stellen. Een goed functioneerde administratieve organisatie, waaronder ook de significante procesbeschrijvingen onderdeel van uitmaken, is heel belangrijk om fouten te voorkomen of zelfs uit te sluiten.	
	Update boekjaar / Gevolgen jaarrekeningcontrole Reactie management Hier zijn we ons van bewust. Zodra de vacature medewerker businesscontrol is vervuld, kan hiermee een start worden gemaakt. Daarnaast hebben wij de procesbeschrijvingen die door Baker Tilly tijdens de interimcontrole zijn opgesteld overgenomen t.b.v. intern gebruik die jaarlijks geactualiseerd gaat worden. Update 2022 Bevinding reeds afgehandeld. In het boekjaar 2022 zijn nieuwe procesbeschrijvingen opgesteld, in samenwerking met Business Advisory. De actuele procesbeschrijvingen zijn met de gemeente gedeeld en ook de aanbevelingen kenbaar gemaakt om het proces te verbeteren met het oog op de rechtmatigheidsverantwoording.	

Detailbevindingen

Risico 5a: De logische toegangsbeveiliging tot de applicaties Key2Financiën en Motion Pro zijn niet toereikend ingericht

Bevinding

Key2Financiën én Motion Pro

(Functioneel) Beheer is primair belegd bij medewerkers van de BVO of bij de business in Alphen die werkzaam zijn in het primaire proces van de applicatie. In Kaag en Braassem zijn slechts de key-users en/of superusers werkzaam die meer rechten hebben dan de gewone gebruikers.

Er is daarnaast geen (zichtbaar) proces ingericht om periodiek, op basis van een autorisatiematrix, de actieve accounts en aan die accounts uitgegeven rechten te controleren en te actualiseren.

Specifiek Key2Financiën

Er is ingesteld dat wachtwoorden direct hergebruikt kunnen worden. Hierdoor wordt feitelijk een wijziging van het wachtwoord niet afgedwongen.

Specifiek Motion Pro

Er is geen zichtbaar proces ingericht voor het aanvragen / wijzigen van accounts en rechten.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Hoog	2018	
	Risico Het risico bestaat dat ongeautoriseerde personen toegang krijgen tot applicaties van de gemeente en hierbij ongeautoriseerde handelingen verrichten. De betrouwbare werking van de IT-systemen, beheersmaatregelen en rapportages is hierdoor niet altijd gewaarborgd. Een gevolg van de bevindingen is dat er niet gesteund kan worden op de in applicaties opgenomen maatregelen, zoals de functiescheiding in de inkoopmodule, personeel en sociaal domein. Wij zullen aanvullende gegevensgerichte controles moeten uitvoeren.	
	Aanbeveling Wij adviseren om de geconstateerde hiaten in de logische toegangsbeveiliging op te lossen.	
	Update boekjaar / Gevolgen jaarrekeningcontrole Follow-up 2022: De controle hierop voor 2022 moet nog plaatsvinden.	

Detailbevindingen

Risico 5b: Het wijzigingsbeheer van de applicaties Key2Financiën en Motion Pro is niet toereikend ingericht

Bevinding

Er is voor de applicaties Key2Financiën en Motion Pro geen (zichtbaar) proces ingericht om wijzigingen aan de applicatie te testen en goed te keuren voordat of direct nadat deze in productie worden genomen.

Prioriteit

Hoog

Boekjaar bevinding

2020

Status

Risico

Het risico bestaat dat wijzigingen aan de applicatie het juist functioneren van de applicatie verstoren en dat dit (voor langere tijd) onopgemerkt blijft.

De betrouwbare werking van de IT-systemen, beheersmaatregelen en rapportages is hierdoor niet altijd gewaarborgd.

Aanbeveling

Wij adviseren om voor alle applicaties in elk geval een proces in te richten waarbij voor de applicaties de kernfunctionaliteit beoordeeld wordt bij het uitvoeren van wijzigingen / updates aan de applicatie. Hierbij is van belang dat vastgelegd wordt op welke manier er getest is en wat het resultaat was. Daarnaast is van belang dat naar gebruikers gecommuniceerd wordt over de testresultaten en eventuele bevindingen / aandachtspunten bij verder gebruik van de applicatie.

Voor zover mogelijk wordt dit bij voorkeur voorafgaand aan het doorvoeren van de wijziging in een separate testomgeving uitgevoerd.

Update boekjaar / Gevolgen jaarrekeningcontrole

Follow-up 2022:

De controle hierop voor 2022 moet nog plaatsvinden.

Detailbevindingen

Risico 5c: De regiefunctie rondom de uitbesteding van applicaties aan de GR is onvoldoende ingericht

Bevinding

De logische toegangsbeveiliging tot applicaties die de gemeente gebruikt is niet in alle gevallen toereikend. De applicaties worden deels beheerd door de GR Rijn en Braassem. In de managementletter 2021 van de GR Rijn en Braassem zijn de volgende bevindingen gedaan (ongewijzigd t.o.v. 2020):

- Formalisatie en uniformering IT-processen is noodzakelijk om IT-beheersing te vergroten.
- Toenemende uitbesteding vraagt om beter leveranciersmanagement waaronder voor de BVO.
- Digitale weerbaarheid blijft aandacht vragen door toenemende digitale dreigingen.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Hoog	2021	
	Risico Het risico bestaat dat het beoogde / afgesproken niveau van interne beheersing over de uitbesteedde applicaties niet bereikt wordt, waardoor de continue werking van deze applicaties onvoldoende geborgd is.	
	Aanbeveling Wij adviseren om de regiefunctie rondom de uitbesteding te formaliseren. Bijvoorbeeld door het opstellen van een controleplan waarbij de kern functionaliteiten van de uitbesteedde applicaties worden geïdentificeerd, alsmede de risico's die hieromtrent bestaan (al dan niet als gevolg van de uitbesteding). Op basis van deze risico analyse kunnen vervolgens controle processen worden ingericht om deze risico's te mitigeren.	
	Update boekjaar / Gevolgen jaarrekeningcontrole Follow-up 2022: De controle hierop voor 2022 moet nog plaatsvinden.	

Bijlage 2: actuele ontwikkelingen ihkv onze natuurlijke adviesfunctie

Overige onderwerpen

Overige aandachtspunten

De commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) heeft gedurende 2022 geen nieuwe notities uitgebracht. Wel zijn er een aantal “vraag en antwoord” verschenen welke relevant kunnen zijn bij het opstellen van de jaarrekening 2022. We adviseren u hiervan kennis te nemen en indien noodzakelijk rekening mee te houden bij het opstellen van de jaarrekening 2022.

Voorziening verlofsparen

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit ‘verlofsparen’ kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden.

Tijdelijke woningen in grondexploitaties

Indien een gemeente besluit om tijdelijke woningbouw te realiseren binnen een (langlopende) grondexploitatie dan is het toegestaan om de gronden waar de tijdelijke woningen op gerealiseerd zijn onderdeel te laten blijven van de grondexploitatie. De voorwaarde die natuurlijk wel van toepassing is dat de grond eigendom is van de gemeente. Tevens worden ook de lasten en baten samenhangend met de tijdelijke invulling van de gronden onderdeel van de grondexploitatiebegroting.

Vaststellen normenkader

Met ingang van het boekjaar 2023 is het niet langer toegestaan om het normenkader ter kennisgeving aan de raad te verstrekken, maar dient het normenkader jaarlijks expliciet door de gemeenteraad vastgesteld te worden.

Verkoop van woningen via de KoopGarant-regeling

De Commissie BBV heeft vragen ontvangen over de administratieve verwerking van de verkoop van woningen via de zogenaamde KoopGarant-regeling. Landelijk zijn er meerdere aanbieders van deze regelingen. Ter illustratie voor de verwerking en de aandachtspunten heeft de commissie een specifieke casus beschreven om zo gemeenten een handvat te bieden bij de (financiële) uitwerking van de regeling ten behoeve van hun eigen situatie. De commissie wijst erop dat elke casus zijn eigen specifieke afspraken kent en dat de uitwerking daarom niet onverkort toegepast kan worden op elke regeling met ‘KoopGarant’ kenmerken. Wij adviseren u, indien u een KoopGarant-regeling heeft, de unieke kenmerken van deze regeling en de (financiële) uitwerking vroegtijdig af te stemmen met het controleteam.

Reservering accountantskosten

De commissie BBV stelt in haar beantwoording dat voor de kostenverantwoording ook voor de accountantskosten aangesloten moet worden op het moment van prestatielevering. Lasten worden verantwoord in het jaar dat de prestatie wordt geleverd, aldus de commissie BBV. De contractuele verplichting ontstaat weliswaar in jaar T, maar die wordt niet verantwoord in de rekening van baten en lasten van jaar T (eventueel wel vermelden bij de niet uit de balans blijvende verplichting). Dit impliceert derhalve dat voor de kosten en uren die de accountant voor de jaarrekening 2022 in 2023 maakt deze in het begrotingsjaar 2023 dienen te worden verantwoord.

Overige onderwerpen

Overige aandachtspunten

De commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) heeft gedurende 2022 geen nieuwe notities uitgebracht. Wel zijn er een aantal “vraag en antwoord” verschenen, welke relevant kunnen zijn bij het opstellen van de jaarrekening 2022. We adviseren u hiervan kennis te nemen en indien noodzakelijk rekening mee te houden bij het opstellen van de jaarrekening 2022.

Afschrijvingsduur van een bijdrage aan activa in eigendom van derden

Artikel 64 lid 6 van het BBV bepaalt dat voor deze bijdragen aan de activa in eigendom van derden, bedoeld in artikel 34, onderdeel c, de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan die van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt. In de vraag in hoeverre een bijdrage van de provincie dan wel de gemeente ten behoeve van een actief van het Rijk geactiveerd kan worden, geeft de commissie BBV het antwoord dat dergelijke bijdragen direct ten laste van de exploitatie dienen te worden genomen. Dit is gelegen in het feit dat het Rijk het kasstelsel hanteert en investeringen derhalve niet activeert.

Wet Open overheid

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparaagraaf) van de Wet Open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Notitie paragraaf bedrijfsvoering

Zoals vorig jaar reeds benoemd heeft de commissie BBV de notitie Paragraaf Bedrijfsvoering aangepast. Wij willen u erop wijzen om de stellige uitspraken en aanbevelingen hieruit over te nemen in de paragraaf zoals opgenomen in het jaarverslag.

Overige onderwerpen

Overige aandachtspunten

SPUK Oekraïne

SPUK Oekraïne

Vanwege de komst van vele ontheemden uit Oekraïne naar Nederland, is sinds maart 2022 de noodzaak ontstaan om op binnen een korte termijn voldoende opvangplekken te creëren. De toestroom van ontheemden uit Oekraïne was dermate hoog dat Nederland niet in staat is om binnen de bestaande structuren opvang te bieden. Om die reden heeft het kabinet in het Veiligheidsberaad van 7 maart 2022 de opdracht gegeven aan de voorzitters van de veiligheidsregio's om samen met gemeenten opvanglocaties te realiseren en te exploiteren voor 50.000 of meer opvangplekken.

In de brief aan de Tweede Kamer van 8 maart 2022 heeft het kabinet toegezegd dat de kosten, die worden gemaakt vanwege de realisatie en exploitatie van deze opvang, van rijkswege worden vergoed. De Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne is de uitwerking van die toezegging ten aanzien van gemeenten. De regeling is ingegaan op 4 juni 2022 en zal worden verlengd per 15 oktober 2022. De regeling voorziet in het verstrekken van een specifieke uitkering aan gemeenten voor het vergoeden van de kosten die zijn gemaakt ten behoeve van het realiseren en exploiteren van de opvang en verstrekkingen aan ontheemden uit Oekraïne in de Gemeentelijke Opvang Oekraïne (GOO) en de Particuliere Opvang Oekraïne (POO).

In de uitwerking van de regeling wordt onderscheid gemaakt in kosten tot het moment van ingang van de regeling (dus tot en met 3 juni 2022) de eerste fase (4 juni 2022 tot en met 14 oktober 2022) en de tweede fase (15 oktober ev.) waarbij de verantwoording per SiSa hierop zal aansluiten.

Het is van belang in uw registratie van de kosten duidelijk onderscheid te maken tussen de verschillende perioden waarbij de periode waarop de gemaakte kosten betrekking hebben leidend is en niet de factuurdatum. Daarnaast zal de SiSa bijlage naar verwachting ook vragen om het cumulatief van het aantal beschikbare bedden per dag. Wij adviseren u om uw registratie daarop te controleren.

